

SLOVENSKA BESEDA

Uredništvo: Dalmatinova 8 - Uprava
Selenburgova 7/II - Naročnina: Letno
40 Din, polletno 20 Din, četrtletno
10 Din - Čekovni račun št. 17,152
Izhaja vsak petek.

ŠTEVILKA 32

V LJUBLJANI, 3. SEPTEMBRA 1937

Posamezna številka 1 DIN

Dr. Dinko Pac:

Leglo nemira

Ce ne bosta zmagali zdrava pamet in demokracija, čaka človeštvo neizbežna katastrofa

To je bil nekdanji Balkan. Danes se je leglo nemira preselilo na zapad in sever, dočim je postal Balkan trden zagovornik miru.

Zastoj so bili upi velikega zagovornika miru A. Brianda. On je računal, da bo v Nemčiji zmaga demokratična misel in njegovi osebni stiki s takratnim zastopnikom Nemčije Stresemannom so ga potrjevali v njegovih nadah. Zato je Briand popuščal in bil mehak napram Nemčiji. Njegovi računi pa so bili napačni. Dosežene uspehe je naglo rastoči fašizem spretno izrabljal za svojo agitacijo in ko je z brezobzirnim nastopom osvojil državo, je z isto brezobzirnostjo prečrtal podpis Nemčije na mirovni pogodbi.

Nič bi ne bilo čudnega, če bi bila tedaj Francija zagrabila za orožje in prisilila takrat ne še dovoljno oboroženega soseda k spoštovanju podpisanih pogodb. V interesu miru Francija tega ni napravila, v prepričanju, da je boljše izgubiti koristi iz neke pogodbe, kakor onesrečiti svoj narod in človeštvo z novo vojno. Njena velikodušnost pa je bila slabo poplačana.

Kdor danes potuje po Nemčiji, vidi in sliši povsod sistematično propagando za vojno. Ves narod se vzgaja samo za vojno, od prve mladosti se vcepljajo naraščajo v dušo zavest in prepričanje, da je rojen samo za vojno. Pacifizem je prepovedana beseda. Mir, svetovni mir, so pojmi, ki jih fašizem ne priznava. O miru govori le vodja, a njegovi podaniki smatrajo, da je to le krinka, dokler ne bo oboroževanje končano. Propaganda za mir je zabranjena, knjige, ki pišejo o miru, so prepovedane, njih pisci pa zaničevani odnosno izgnani. Umetnine, ki predstavljajo grozote vojne ali ki proslavljajo mir, so prišle na indeks in v javnosti se govori o njih le z zaničevanjem. In kjer hočete, povsod morete slišati razgovore o bodočem obračunu z Rusijo, s Francijo, s Češko-slovaško.

Objektivnega poročanja ni več. Neodvisnih listov ni, ker so vsi zatrti, odnosno kupljeni. Vsa poročevalska služba je v rokah vlade, ki ne pusti, da bi se izvedela resnica. Le tako je mogoče, da narod veruje v neprestana izzivanja s strani drugih držav, le tako je mogoče, da se je Češko-slovaška v vsej nemški javnosti ožigosala kot neizprosni sovražnik Nemčije, ki pred vsem zatira nemško narodno manjšino.

Iste pojave vidimo v vseh drugih fašističnih državah. Fašistično roko smo videli v Španiji, v Iraku, v južnoameriških državah, v Avstraliji, v Palestini. Kjer so nemiri, povsod so poleg isti imperijalistični netilci.

Danes smo še v miru. Toda koliko časa bomo še, ako se nadaljuje blazno tekmovanje narodov v oboroževanju? Že plamti Daljni vzhod vsled nenasitne osvojevalnosti fašistične Japonske. Ali ne bo že v kratkem vzplamtela tudi vsa Evropa, če se ne izpremeni miselnost narodov, če ne zavladata demokracija?!

Govorje ubogi Sloveniji, če pride od tega. Poteptana bo v prah in pepel in kamen ne bo ostal na kamnu. ~~...~~

Ozdravljenje našega denarništva

Umestni nasveti gospodarskih krogov za stvarno od pomoč v nevzdržnem stanju

Eno najtežjih poglavljev v našem gospodarskem in narodnem življenju je še vedno zamrzjenost vlog v denarnih zavodih. Ta silna ovira leži kakor mora na vsem gospodarskem življenju in udejstvovanju, kar se najbolj vidi v primerjavi naše države s sosednjimi, kjer so odpravili moreče breme večletne svetovne krize in kjer so si takoj pomagali na noge. Pri nas pa vidnejšega olajšanja skoro ni opaziti, čeprav živimo prav za prav sredi najugodnejše gospodarske konjunktore.

Mnogo je že bilo izrečenih in napisanih predlogov za ozdravljenje denarne krize v našem narodnem gospodarstvu. Toda kaj pomagajo papirnate resolucije in še tako stvarni predlogi, če ostanejo le mrtva beseda in jih oni, ki so poklicani, da jih uresničijo, nočejo iz razlogov svoje visoke in pogosto osebno-spekulativne finančne politike poslušati in upoštevati. S tem pa je silno padlo tudi zaupanje vsega naroda v denarne zavode in zato smo morali tudi zabeležiti usoden padec vlog v vseh denarnih

zavodih v državi. Velika napaka v tem pogledu pa je bila zagrešena s strani osrednje beograjske vlade, ko je bila odvzeta našim starim, dobro vpeljanim in zanesljivim samoupravnim hranilnicam pravica do prevzema naložb, ki zahtevajo pupilno varnost. S tem je bila z uradne strani izrečena popolna nezaupnica našim preizkušenim denarnim zavodom in je seveda romal ogromen kapital v osrednje blagajne Državne hipotekarne banke.

Ljudje, ki so zaupali svoje skromne prihranke vse svoje življenje temu ali onemu denarnemu zavodu, ki je pa danes pod zakonito zaščito, sedaj v primeru bolezni in najhujše sile ne morejo dobiti iz hranilnice zneskov, ki jih neobhodno potrebujejo za svoje zdravljenje in za svoje življenje. Prisiljeni so, da, ali prodajo svoje hranilne knjižice za pičlih 30 do 40 odstotkov dejanske vrednosti, ali pa da od pomanjkanja in boleznih odidejo na drugi svet in tamkaj, v večnem blaženstvu in rajski sreči, počakajo na veliki

čas, ko se bodo otajale hranilne vloge v naših denarnih zavodih. Drugega izhoda za nje ni.

V zvezi z vprašanjem sanacije našega denarnega trga, s čimer se bavi sedaj tudi Narodna banka (zaenkrat sicer šele posvetovalno), se izve, da so vzele to vprašanje tudi bančne organizacije v vsestransko proučevanje. Po obisku guvernerja in ostalih vodilnih funkcionarjev Narodne banke po vseh večjih mestih Jugoslavije, kjer so ti gospodje po podrobnih konferencah s predstavniki naših denarnih zavodov obljubili, da bo priskočila na pomoč Narodna banka s svojimi silnimi denarnimi zalogami, ki jih ne ve kam naložiti, se pripravljajo v tekočem mesecu v Beogradu velika državna konferenca predstavnikov vseh jugoslovanskih denarnih zavodov, ki naj bi odločilno rešila to naše najbolj pereče vprašanje.

Večina predstavnikov jugoslovanskega denarništva stoji na stališču, da bi se poleg izdatne materialne pomoči našim denarnim zavodom moralo storiti še naslednje:

1. Narodna banka naj bi izplačala okrog 850 milijonov dinarjev, ki predstavljajo terjatve de-

narnih zavodov proti kmečkim dolžnikom, s tem, da Narodna banka prevzame bone Privilegirane agrarne banke.

2. Državna hipotekarna banka naj prevzame večji del hipotekarnih posojil od privatnih denarnih zavodov, ki teh posojil ne morejo izterjati prav zato, ker je Državna hipotekarna banka intabulirana na prvem mestu. Na ta način bi denarni zavodi prišli do likvidnih sredstev v skupnem znesku okrog 1500 milijonov dinarjev.

3. Narodna banka naj bi podprla velika industrijska podjetja, ki so dolžna denarnim zavodom nad 1500 milijonov dinarjev. Ta dolg je nastal v dobi najtežje gospodarske depresije in ga je zato nemogoče izterjati v kratkem času, ne da bi prišlo zaradi tega do neugodnih posledic za celotno narodno gospodarstvo.

Na gornji način bi prišli naši denarni zavodi do likvidnih denarnih sredstev v okrogli vsoti skoro 4 milijard dinarjev, kar bi nepopisno poživilo vse naše gospodarsko življenje in delovanje. Pristojni krogi naj bi gornja dejstva prav resno in čimprej upoštevali.

Dr. Lazar Marković, minister v p.:

Anglija glavni faktor evropske politike

Zanimivi vtisi našega odličnega državnika in politika s poti po Evropi

London, avgusta 1937.

Kdor pozna Anglijo in angleške navade ter angleško pojmovanje o politiki vobče, zlasti še o razmerju Velike Britanije do evropskih problemov, je vidno iznenaden, ko stopi danes na angleško ozemlje in pogleda malo globlje v družabno razpoloženje angleškega ljudstva. O nekdanji inzularni ločenosti in osamljenosti ne more biti več govora. Ta politika je popolnoma pokopana. Res je, da gleda povprečni Anglež še danes v Evropi kontinent, a svojo državo smatra kot nekaj, kar je ločeno od Evrope. Toda v političnem pogledu je danes lice Velike Britanije popolnoma drugačno, kakor pred dvema letoma. Britansko oboroževanje še ni popolnoma končano, toda njegovo dejstvo se občutno opaža v razpoloženju javnega mnenja, v vseh ljudskih slojih. Anglija se oborožuje in njena strahovita bojna moč, ki se pripravlja in izdeluje podnevi in ponoči, naj gotovo nečemu služi. Ona ima vsekakor neki velik cilj. Sto in sto milijard, ki bodo potrošene in ki jih mora angleški narod plačevati, bodo ustvarile ne le ogromno mehanično moč in veličastno zunanjo sliko za parade in za gledanje, temveč bo ta vojna sila služila tudi določenemu političnemu namenu. Nemčija se tudi oborožuje in vsi nemški viri moči in produkcije so vkoriteni na ustvarjanje silne nemške armade, ki ima za hlaogo doseči cilje hitlerjevske Nemčije. Fašistična Italija izpopolnjuje in okrepljuje svojo, že itak veliko vojsko in mornarico, da doseže cilje imperijalistične fašistične politike. Toda britansko oboroževanje, ki bo presevalo vse, kar se sploh da zamisliti in ki se izvaja v obsegu, kakor se ga doslej ni videlo v no-

beni državi: kakim svrham naj ono služi in za kaj je potrebna ta ogromna vojna moč, s katero se ne bo mogla meriti prav nobena druga država v Evropi, kadar bo dejstvo? Kateri so ti novi cilji britanske politike in za kaj izdeluje Velika Britanija novo ogromno brodogradnjo, nove zračne armade in nove najdovršenejšo motorizirane teritorialne divizije?

To vprašanje, jasno in točno postavljeno, sem stavljal naravnost nekaterim angleškim prijateljem, s katerimi sem, sedeč v udobnih foteljah znanega angleškega kluba, pretresal politične in gospodarske razmere v Evropi. Prišel je razgovor na angleško politiko in na zadržanje Anglije v primeru spora in zmed na kontinentu. Globok utis so napravile na mene številke, katere sem čul o fantastični gradnji britanskega vojnega zrakoplovstva in za katere nisem pooblaščen, da jih objavim. Dan pred tem sestankom sem slišal v parlamentu govor sir Thomasa Inskipa, ministra za narodno obrambo in za sodelovanje treh ministrstev: vojnega, mornarice in zrakoplovstva, kako je pojasnjeval, da je obramba Angleške danes že zavarovana pred vsakim napadom. Štiri ministrstva obstoje danes na Angleškem, katerih naloga je, da skrbje za vojno silo Britanske. Brezdvomno je, da bi bilo to že preveč, če bi se mislilo samo na ožjo obrambo države, če bi se torej ta ogromna vojna sila uporabljala izključno le za to, da varuje Anglijo pred napadom in da služi popolnoma pasivni obrambni politiki. Meni je bilo jasno, še preden sem prišel v London, da to ni mogoče. Prav zato sem želel, da elišim odgovor od samih Angležev. Bil sem v družbi ljudi,

POLITIČNI TEDEN

Politična akcija Združene opozicije je zopet tako zelo in pomembno oživela, da se je to prav vidno pokazalo v vsem našem notranjem političnem življenju in da so ta razveseljivi pojav zabeležili tudi vsi večji listi v državi. Objektivna javnost je morala priznati, da so zlonamerne vesti o nekem cepljenju in razdvoju v vrstah Združene opozicije brez vsake podlage in da je danes Združena opozicija v vsem svojem ustroju in sestavi daleč čvrstejša in kompaktnjša, kakor je sploh kdaj bila. Preizkušeni in resni politiki ter državniki, ki jo vodijo in ki se zavedajo v popolnosti svoje velike odgovornosti proti narodu in državi ter njuni skupni veliki bodočnosti, so s svojim treznim, skrbno premišljenim in zato nikdar prenatrženim nastopom z lahkoto ovrgli vse zlobne intrige, ki so jih gotovi politični krogi, ki čutijo svojo nemoč in brezpomembnost med narodom, sprožili iz svojih podtalnih brlogov in kanalov v javnost, med narod.

Kdor objektivno in brez strastne nestrpnosti ter partizanske pristranosti opazuje sočasno notranje politično življenje v državi, mora nehote priti do jasnega spoznanja, da je današnji politični položaj v Jugoslaviji v svojem osnovnem ogrodju približno isti, kakršen je bil pred politično razgretim julijem in avgustom.

Iz narodnih množic izzveneva temeljna, glasna in nezatajljiva zahteva po demokraciji in njenem uveljavljanju v vsem javnem delu in nehanju. Čista in prava demokracija mora priti do besede! — to je klic vsega naroda od Triglava do Djevdjelije. In tega klica ne more zadušiti nobena sila in noben prehodni ukrep.

Borba, ki se je pojavila v široki javnosti proti konkordatu, je bila le nekak zunanji izraz onega težko zadrževanega nezadovoljstva,

~~...~~

Redkobesednost opozicijskih strank in skupin, ki ni le slučajna, je to borbo spontano podžgala in nihče ne more mirne duše trditi, da se je nevarni plamen že docela polegel in ugasnil. To je zlasti vidno iz pisanja glavnega režimskega glasila «Samouprave», ki se dan za dnem obširno razpisuje o podtalni borbi svojih političnih nasprotnikov, ki se poslužujejo silno nevarnega orožja: necenzuriranih letakov.

Med intrigami, ki so jih izvestni politični krogi in krožki poskušali splesti proti kompaktnosti Združene opozicije, je tudi neko izmišljeno in dozdevno nesoglasje med g. Davidovićem in zemljoradniki. Dejansko pa v tem primeru ni niti govora o kakem nesoglasju in razdvoju, temveč je šlo v resnici le za normalno razčiščenje nekaterih pogledov na gotove notranje dogodke in se je za izmenjava misli med obema skupinama zaključila s popolnim sporazumom. Nihče ne bo zanikal, da taka poštena in odkrita izmenjava misli ni le neškodljiva, temveč je predpogoj vsakega zdravega sožitja v političnem in normalnem državnem življenju. Združena opozicija stoji odločno proti oni politiki, ki pozna na obrazu smeh, za hrbtom pa nož. Vsa poštena javnost si je edina v tem.

ki se bavijo s politiko. Bili so iz raznih političnih skupin. Moje direktno vprašanje jih je nekoliko zmedlo. Nastopil je molk, ki ga je prekinil tudi našemu narodu znani publicist, nestrankarski človek, popolnoma kvalificiran, da objektivno očrta prave cilje današnje britanske politike v svetlobi novih oklopnih, ki se gradijo, novih topov in vojnih strojev, kakor tudi novih eskadril bombarderjev, ki jih namerava Britanija razporediti na vsa morja, prav posebno pa na Sredozemsko morje.

— Imate prav, je začel ta publicist, obrniviši se k meni. Vsa ta ogromna vojna moč, ki se pripravljala, bo v resnici služila določenemu političnemu cilju. Služila bo aktivni in pozitivni politiki in pomagala bo to politiko dognati do konca, da doseže vse svoje glavne cilje. Brez olepšanja in omiljenja povedano. Velika Britanija se pripravljala, da s pomočjo te svoje ogromne vojne sile prisili vso Evropo, da bo sprejela v zunanjih odnosih ono politiko, ki jo smatra Anglija za najboljšo za vse posamezne narode in za vso Evropo. Rada ali nerada, Evropa se bo morala podati pred tem predstoječim britanskim pritiskom. Mi Angleži verujemo, da bo notranja sila tega pritiska tako velika in tako usodna, da Evropa ne bo imela nobenega drugega izhoda. Neizbežno bo prišlo do merjenja sil in Anglija veruje, da bodo njene sile močnejše. Toda, da se razumemo. To ne bo ono popolno pomejanje moči v borbi, v vojni. Mi ne verujemo v vojno in vojna ni cilj britanske politike. Vojna bi prišla v poštev za Veliko Britanijo le kot sredstvo, da se prepreči in vduši kaka druga vojna, ki bi bila izživana. Anglija želi mir, toda prišla je do prepričanja, da se mir ne more ohraniti drugače, kakor z močjo. Zato se mi pripravljamo, da bomo najmočnejši in da bomo v stanju, če bo potrebno, prisiliti tudi druge, da bodo mirni.

— Angleški narod je razumel neobhodno potrebo oboroževanja v takem ogromnem obsegu in s tako ogromnimi materialnimi žrtvami. On razume in odobrava politiko, ki jo hoče Velika Britanija na ta način zavarovati in izvesti v korist miru. To je ona ista politika, ki je pretrpela poraz v letih 1935., 1936. in 1937., ne zato, ker sta morda njen smisel ali njena vsebina bila napačna, temveč zato, ker države, ki so vodile to politiko, niso imele, ali vsaj niso bile prepričane, da imajo toliko moči, da to politiko izpeljejo do kraja. Tak je položaj: in kar se tiče Velike Britanije, se on ne bo več ponovil.

— Vidite torej, zakaj se Angleška oborožuje. Mi hočemo biti tako močni, da zamoremo zavarovati mir, stvaren, pozitiven mir. Naša politika sloni na moralnem načelu. Ne gre nam le

za to, da ne sme nihče napasti Anglije in da nam ni bilo vseeno, kaj bo z drugimi državami. Taka politika bi bila preozka. Zanj se ne bi izplačale neizmerno žrtve, ki jih mora angleški narod vzeti na sebe za oboroževanje. Angleška politika ima širše cilje in globlje ozadje. Ni več daleč trenutek, ko bo Anglija odkrito povedala, če pride mir v nevarnost, da bo na strani onih držav, ki so proti vojni in proti vsaki uporabi sile. V tem pogledu — tako je vzkljnil moj prijatelj, in vsi prisotni so mu pritrdjevali — ne sme biti nikakega oklevanja, mešetarenja ali pogajanja. Na ves glas bo Velika Britanija povedala, da je ona tu. Takrat ne bodo niti države, ki paradirajo z osmimi milijoni bajonetov, imele poguma, da porušijo mir in mir bo ohranjen.

— In še nekaj! Morate vedeti, da dela Velika Britanija, postavljajoč tako široke temelje svoji zunanji politiki, vse to v prepričanju, da bosta Francija in Amerika na njeni strani v borbi proti vojni in da bo za to in za takšno politiko ogromna večina evropskih narodov ob Angliji in njenih prijateljih.

Jaz nisem ničesar več vprašal. Jasno mi je bilo, da je britanska politika postala evropska politika v pravem smislu besede. Anglija se hoče torej stvarno zavzeti, da bo v mednarodnem življenju prišlo do reda in mira. Kakšna škoda je za Evropo, da niso britanski državniki že poprej prišli do tega in takega pojmovanja. Polnih 18 let, od konca svetovne vojne, so britanski državniki živeli v iluziji prejšnje, predvojne, posebne britanske politike. Danes se lahko reče, da je ves britanski narod iztrežen od te varljive nade. Zato kaže danes Anglija svojo odločno voljo, da gre do kraja, ne zaradi kakih svojih obvez iz zavezniških pogodb, ki jih ona nima; ne zaradi kakih posebnih svojih koristi; ne iz kakih intrig ali diplomatskih kombinacij, temveč le in izključno zato, da reši človeški rod in človeško civilizacijo in da prepreči novo svetovno vojno, ki bi bila grob človeštva.

Verno in doslovno sem povzel misli in besede, ki sem jih slisal, razumel in občutil. Po pravici se ta država imenuje Velika Britanija. Napravljala je velike napake v svoji politiki v Evropi, toda odkrito jih priznava in jih hoče ne le popraviti, temveč se jim v bodočnosti tudi izogniti. Ostane le še eno vprašanje: Bodo li oni, ki delajo s pomočjo sile po načelu močnejšega, hoteli čakati, da bo britansko oboroženje končano? Ali bo trajal mir še tako dolgo, dokler se države ne pripravijo, da branijo mir z orožjem? Na to vprašanje mi nihče v Londonu ni mogel dati točnega in zanesljivega odgovora.

krivica. — Slovenec je pa bil gosp. dr. Puc že takrat, ko je bil pisec «Slovenije» samo še Avstrijec in mednarodni klerikalec! Seveda pa danes ni tako naiven, da bi videl bodočnost Slovencev v tako zvanem slovenskem etat-tamponu, ki ga pisec «Slovenije» propagira v ožjih krogih. Slovenci imamo svojo bodočnost izključno le v Jugoslaviji in nikjer drugje.

Duhovitosti

«Slovenije» je ponatisnil tudi «Slovenec». Očividno ni več posebno iznajdljiv, ker bi bil sicer morda pogruntal kaj izvirnega. Zato velja gornji odgovor tudi njemu. Ker pa omenja on tudi «proslule 5. majske volitve», naj ugotovimo «Slovenčev» globoko ne-hvaležnost nasproti tem volitvam. Saj vendar tako slovenska JRZ, kakor tudi «Slovenec» sam, črpa svojo parlamentarno moč in slavo iz teh volitev, ki so jim dale celo vrsto odličnih in značajnih poslancev! Da niti ne omenjamo «Slovenčevega» klečel-plazanja pred g. Jeftićem, dokler je bil predsednik ministrskega sveta; žal g. Jeftić ni hotel dosti slišati o angleških glasovih — evo, zdaj ima!

Cankar in sedanost

«Neodvisnost» piše: «Če bi naš veliki Cankar živel danes, bi prav tako jasno povedal svojemu narodu, da mu grozi velika nevarnost, da gre za njegovo narodni obstoj. Cankar bi prav gotovo dvignil svoj glas proti novemu svetovnemu pokolju, ki ga pripravljajo nenasitni imperijalistični hujškarji v Italiji, Nemčiji in Japonski... Cankar bi nam rekel: Sežimo si v roke! Strnimo se v eno vrsto! Ne trepetajmo, da se nam bo morda odkrila ta ali ona mravica naših strankarskih načel in našega svetovnega naziranja!»

Letovišar iz Srbije

ki je hodil po naših planinah, občudoval njih lepoto, nam je povedal tole: «Včeraj sem srečal pet mladeničev, ko sem šel z gore. Pozdravil sem jih — jaz starejši mlajši! — z »dobro dan!« — Dobil sem naslednji odgovor: »Bog živi! K... t. g...!« Sledilo je še nekaj kletvin.

Zares prava slika sodobne vzgoje, samorastlosti in povezanosti z zemljo, kakor jo priporočajo nekateri listi.

Vse z množico

«Slovenec» z dne 31. avgusta t. l. poroča o nekem fantovskem pretepu na Čatežu na Dolenjskem in piše o svojih pristaših, ki jih je bila «velika množica», takole: «Na lice mesta so prihiteli sreski pristav Preskar in banovinski svetnik g. Veble, ki sta v zadnjem hipu rešila Goriška Jožeta, Sajeta Ludvika in Korelca Jožeta, ker bi jih razbesnela množica domačinov prav gotovo linčala. Ker še ni bilo orožniške patrulje, je sreski pristav g. Preskar napovedal vsem trem aretacijo in jih s pomočjo množice zaprl v hišo Novaka.»

Pridobivajte nove naročnike!

Doma tako, v Beogradu drugače...

Zgodba o tistem bogu z dvema obrazoma, ki se je pisal za Jana, se v zgodovini prav rada ponavlja, zlasti pa v taboru bivše SLS oziroma danes edino zveličavne JRZ. Kamor je pač kdo nagnjen. Da je to res, naj citiramo kratek odlomek iz katoliškega in JRZ tednika «Domoljuba», ki piše: «Zato je tudi več kot samo ob sebi umevno, da naš slovenski narod tako ujedinenje in tako jugoslovenstvo (kakor ga namreč izpovedujejo vsi pravi Jugoslavlani iz naprednih vrst, op. ur.) enkrat za vselej, napram vsakomur in z vsa odločnostjo odklanja, ker hočemo za vsako ceno in v kljub vsem nasprotnim silam ostati katoliški Slovenci in prav nič drugega.» — Saj česa drugega iz njih tudi nihče več ne bo poskušal narediti, ker bi bil ves trud zastonj. Dobrih Jugoslovanov se ne da delati po naročilu in s silo, kakor ribniške lonce in rešete.

Kje je doma „cvet naroda“?

Isti «Domoljub» je zapisal tudi tole veliko resnico: «Vsi protislovenski in protikatoliški režimi (to je vsak,

ki ne drži z JRZ, op. ur.), najdejo pri nas (pri JRZ, op. ur.) dovolj neznačajnežev, strahopetcev, sebičnežev in omejenčev, ki so pripravljeni za trenutno korist zapostaviti usodo vsega naroda trenutnim koristim.» — Čedna bratovščina se torej zbira tam okrog «Domoljuba» in njegovih političnih voditeljev. Pa se katoliško časopisje tolkokrat na vsa usta hvale, da ima pod svojim plaščem «cvet naroda». Lep cvet... Kako so pa izvestni gospodje prodajali narod za svoje osebne in strankarske trenutne koristi največjim centralistom, čeprav so istočasno prisegali na slovensko narodno in gospodarsko samostojnost, je pa narodu iz njegove bližnje preteklosti tudi že dovolj znano. Po gornjem priznanju sedaj narod tudi ve, s kom ima opraviti in kako ga njegovi «ljubeči» pastirji v svojem tisku čedno nazivajo...

Strmoglavljene veličine

ne dajo mirno spati ljubljanskemu «Slovencu», ki se jih očividno še vedno silno boji. Ta list namreč piše o bivšem rumunskem zunanjem ministru Titulescu, ki ga je svoj čas tudi sam visoko koval v zvezde kot enega najspodobnejših evropskih politikov, da se je vdinjal tisti evropski politiki, ki se vzdržuje s pomočjo Sovjetov in da je te dni odpotoval v Moskvo. Pred tem pa se je še v Pragi sestal z generalom Petrom Živkovićem in se dal z njim skupaj fotografirati... K temu «Slovenčevemu» poročilu naj še dodamo, da je bil general Živko vič svoj čas močno všeč «Slovenčevim» gospodarjem, ki so celo sedeli z njim vred v sedaj toliko blateni «diktatorski vladbi». Pa tudi tega ne sme prezreti «Slovenec» v svoji onesmogli jezi nad g. Titulescom, da se vsi evropski državniki velesil zadnje leto razgovarjajo o vseh važnejših evropskih, zlasti pa podonavskih in balkanskih zadevah prav radi in prav mnogo ravno z g. Titulescom, ki ga visoko cenijo. G. Titulesca je povabil nedavno k sebi tudi sam predsednik Češkoslovaške Republike g. dr. Edvard Beneš in ga pridržal kot zelo ljubega gosta kar več dni na svojem gradu. Ob tej priliki je bil g. Titulescu tudi promoviran za častnega doktorja bratislavske univerze. In v njej imajo celo pametni Američani tako zaupanje, da so mu poverili izdelavo panameriškega statuta, za kar so ga nagradili skoro s petmilijonskim honorarjem v naši valuti. Tudi to nekaj velja v svetu...

Kaj imajo v svoji sredi?...

Neko tedensko glasilo slovenske JRZ in Katoliške akcije objavlja v nekem svojem članku nehoti globoko priznanje in pravi med drugim: «Da je boj našega naroda za njegove pravice tako težak zato, ker imamo v svoji sredi le preveč takih, ki v svoji omejenosti slepo drve za očitimi škodljivci lastnega naroda, ali se pa dajo premamiti s skledo laže oziroma so prestrašeni za odločen boj.» — Gospodje so sebe res temeljito spoznali in jim bo zaradi tega globokega samospoznanja marsikaj odpustene-ga na tem in onem svetu. In verjamemo jim prav radi, da jim je z omejenimi in strahopetci mnogo lažje delati, kakor pa s trmastimi izkoreninjenici...

Narodna prosveta

V Zagrebu je bil zopet obnovljen «Klub ABC», čigar namen je, da pobija nepismenost med širokimi narodnimi plastmi. Hrvaški listi izražajo dvom, da bi ta klub v svojem idealnem stremljenju dosegel kake uspehe, ker je po današnjih zakonih in uredbah določeno, da ne sme poučevati nepismenih in pobijati nepismenosti nihče, razen — učiteljev. Teh pa prosvetna uprava zaradi pomanjkanja sredstev in pa tudi zaradi pomanjkanja uvidenosti ter razumevanja narodnih potreb s strani pristojnih činiteljev ne more nastaviti v zadostnem številu...

Musolini je govoril

v Sirakuzi, da se zgodovina nove Italije deli v dve periodi. Prva teče od l. 1860. do 1922., v kateri je zedinjena Italija imela demokratske liberalne režime, ki jih je pa likvidirala fašistična revolucija. Z letom 1922. začneja epoha fašizma, ki bo trajala celo stoletje. S tem dnem je začela rasti nova generacija, ona, ki je izvršila fašistično revolucijo in ki si je osvojila veliko kolonialno državo.

Pozval je naposled vse sicilijanske fašiste na pozdrav velikega carstva — nove Italije —

Zunanja politika

Zaradi razvoja dogodkov na Daljnem vzhodu dobiva splošna mednarodna politična situacija vedno bolj značaj ekstremne resnosti. Anglija je poslala zaradi ranitve svojega kitajskega poslanca po bombah japonskega letala v Tokio protestno noto, ki je sicer sestavljena zelo zmerno, ki pa vendar zahteva od Japonske popolno zaščito, opravičilo in jamstvo, da se kaj takega v bodoče absolutno ne bo več zgodilo. Japonska vlada bi storila pač najbolje, da sprejme noto brez vsake debate in se tako izogne stanju, ki je za Japonsko vse drugo, kakor pa prijetno.

Na sibirski vzhodni meji je Rusija zbrala ogromno armado nad 200.000 mož in nad tisoč bojnih letal, v samem Vladivostoku pa je pripravljenih veliko število podmornic. — Tej armadi poveljuje general Blücher, ki se trenutno mudi v Nankingu, kjer se s kitajsko vlado dogovarja o vseh ukrepih, ki so potrebni za uspešno vojno sodelovanje ruske in kitajske vojske. Na osebno zahtevo Stalina se na sibirsko mejo pošiljajo neprestano transporti topov in drugega orožja. Ruska vojna industrija dela s polno kapaciteto. Rusija računa tudi na vstajo Korejcev, teh večnih sovražnikov Japoncev. Čim bo Japonska nadaljevala svoje osvojevalne operacije na kitajskem ozemlju, je izbruh rusko-japonske vojne na Daljnem vzhodu neizbežen.

Stojimo torej pred začetnimi obrisi krvavega rusko-japonskega spopada, ki je skoro neizbežen spričo znane japonske lakomnosti po tuji zemlji na azijskem kontinentu. S tem na vstajajo tudi še druga nevarna vprašanja. Govori se že o tem, kakšno stališče bo zavzela Nemčija v primeru gornjega spopada z ozirom na pakt, ki ga je svoj čas sklenila z Japonsko. Če bo Nemčija podpirala Japonce in bo torej s tem zavzela Rusiji nasprotujoče stališče, ne bo mogla v tem primeru ostati ravnodušna tudi Francija, ki je sklenila s sovjetsko Rusijo vojaško zvezo.

Zato je razumljivo, da se tokrat nahaja Ženeva v največji nervoznosti, ker se pričakuje v zvezi z zadnjimi dogodki na Daljnem vzhodu tudi odločen nastop Združenih severnoameriških držav. Predsednik Roosevelt, kakor vse kaže, namerava sprožiti iniciativo, naj celotno Društvo narodov protestira v Tokiu proti vojni s Kitajsko in bi se temu protestu pridružile tudi Združene države. To bi bilo prvič po Wilsonu, da prihajajo Združene države v neposreden stik z Ženevo.

Veliko zaskrbljenost povzroča v Ženevi tudi dejstvo, da bo tokrat baš Španija ona, ki bo vodila predsedstvo ženevskega zasedanja. Po abecednem redu prihaja za predsednika Del Vayo, ki bo predlagal, da naj, ali posebna komisija izvede preiskavo zaradi sodelovanja Italije v španski državljanski vojni, ali pa naj se Italija izključi iz Društva narodov. Pričakuje se, da se bo tudi Kitajska sama obrnila na Društvo narodov s protestom, o katerem se bodo v prihodnjih dneh vršili diplomatski razgovori med Londonom, Parizom in Washingtonom z ene in med nankinško vlado z druge strani. Kitajska vlada pričakuje, da bodo velesile tokrat Kitajsko kot članico Društva narodov podpirale in jo zaščitile.

Kakor kažejo zadnji dogodki na španskih bojiščih, uporniškemu generalu Francu ne bo več mnogo treba, da docela likvidira bratsko klanje. Pogled na zemljevid nas pouči, da imajo Francovi nacionalisti danes v svojih rokah že dve tretjini španskega ozemlja.

Domači pomenki

Neslan napad

«Slovenija» se je že nekajkrat obregnila ob naš list. Kar nič ji ni prav, da se tudi mi zavzemamo za slovenske gospodarske interese. V zadnji številki pa se je na prav posebno duhovit način spravila na gosp. dr. Puca, češ, kako ima on kot nekdanji imenovani ljubljanski župan in kot nekdanji imenovani ban dravske banovine pravico govoriti o svobodi in o slovenstvu. V tem napadu je nekaj zlobnosti, nekaj neumnosti. Pisec tega napada prav dobro ve, da je postal dr. Puc ljubljanski župan, ker je zmagala njegova lista leta 1927. v silnem volilnem boju proti takrat vsemogočni SLS, ki je bila v vladi in ki je napela vse sile, da si osvoji Ljubljano. To ve pisec tem bolj, ker je sam glasoval proti dr. Pucu. 6. januarski režim je pustil dr. Puca na mestu ljubljanskega žu-

pana, kakor mnogo drugih funkcijonarjev, dasi je bilo takrat prav mnogo ljudi, ki danes tudi govore o svobodi, ki bi bili radi z intrigami zasedli njegovo mesto ter se pustili imenovati za župana! — Kar se pa tiče imenovanja bana, si dovolj ljubimo samo vprašati, koliko pa smo imeli doslej «izvoljenih» banov? Ali ne pozna jurist «Slovenije» zakona? Kaj mu torej ni všeč na imenovanju? Ali misli s tem reči, da naj prihodnji ban pride na svoje mesto potem re-volucije? Ali kaj?

V čast g. dr. Puca pa bodi tudi pri-bito, da ni on, ne kot župan, ne kot ban, izvajal nobene nasilja. On ni preganjal in prestavljal uradnikov, ni uničeval nedolžnih rodbin, delal je v prvi vrsti na gospodarskem torišču. Da, bil je toliko veliko dušen, da se je zavzemal tudi za politične nasprotnike, če je videl, da se jim je v resnici zgodila

DOMA IN NA TUJEM

Razstava naše gospodarske podjetnosti

V sredo dne 1. septembra t. l. so se že enainštirideseti odprla široki javnosti vrata ljubljanskega velesejma, ki je letošnje jesen strokovnjaško prirejen v še prav posebnem obeležju: v znaku razstave slovenskega novinarstva. Nj. Vel. kralja Petra II. je kot pokrovitelja zastopal brigadni general g. Dušan Dođić, vlado pa notranji minister g. dr. Korošec.

Zbrane častne goste je pozdravil predsednik velesejma g. Bonac, ki je v svojem govoru orisal letošnje jesensko prireditve, ki je pod imenom «Ljubljana v jeseni» dopolnilo pomladanskega velesejma. Letošnja razstava zavzema ves velesejski prostor v izmeri 40.000 kvadratnih metrov in je izredno zanimiva ter pestra.

Nemci se hvalijo

Slovensko katoliško in JRZ časopisje se je v zadnjem času precej, toda vidno umetno, razburjalo nad delovanjem Sokola na Kočevskem in pa nad uspehi, ki jih beleži v narodno-obrambnem oziru Ciril Metodova družba. Ti listi so pisali o bivših časih, ko so takratni režimi baje delali silne usluge Nemcem na Kočevskem. Ker danes teh režimov ni več na površju in sede v vodstvu današnjega režima gospodje od bivše SLS, naj jim citiramo odlomek iz nekega članka «Berliner Tageblatt», ki so ga ponatisnili tudi nekateri sedanjemu režimu naklonjeni jugoslovanski listi: «Nemške manjšine v Slavoniji uživajo s strani beograjske vlade silno upoštevanje svojih zahtev in potreb. Oblasti so vse prošnje, ki so jih Nemci vložili, rešile docela ugodno, zlasti prošnje glede otvarjanja čistih nemških razredov na ljudskih šolah. Oblasti, ne le, da niso delale nobenih težav in ovir, temveč so šle Nemcem izrecno na roko»...

Grof Sforza

pše o japonsko-kitajski vojni in pravi med drugim:

«Kitajci in Japonci imajo nekaj skupnega: staro sovraštvo in preziranje proti Evropejcem, ki so se jih še v 19. stoletju bali; danes jih prezirajo vse, pa bodisi Angleže, ki v tem tragičnem trenutku ne znajo reči drugega kakor: 'Pustite v miru naše banke v Šangaju', bodisi Italijane, ki so bili do včeraj ljubozni proti Kitajcem, danes pa dopuščajo v Tienčinu, da japonske čete preko 'nevtralne' italijanske koncesije napadajo Kitajce.»

«Materi za otroka» je naslov 8. gospodinske razstave Zveze gospodinj na velesejmu, kjer je od prvega diha do vstopa v šolo prikazano najpotrebnejše za naše male. Naš otrok ne sme čutiti teže življenjske borbe svojih staršev, saj ga lahko razvedrilo z najskromnejšimi sredstvi. Naš otrok naj tudi pomaga domači delavnosti. Njegove igrčke naj bodo same domače izdelke, njegova igra naj bo plemenita, srce in duh poživljajoča.

Vso narodno javnost vabimo, da se udeleži odkritja spomenika nepozabnemu kralju Aleksandru I., ki bo dne 5. t. m. na Rakeku. Nihče pa tudi ne sme manjkati pri odkritju spomenika «goriskemu slavčku», pesniku Simonu Gregorčiču, ki mu bomo odkrili skromni znak narodne hvalečnosti na praznik 8. t. m. dopoldne ob 11. uri poleg nove stavbe vseučiliške knjižnice na Napoleonomem trgu v Ljubljani.

Zanimiva brošura, Delavska zbornica v Ljubljani je te dni izdala obširno brošuro pod naslovom «Socialna zaščita in vzgoja vajencev», v kateri objavlja referate, statistike in izjave z ankete, ki jo je DZ sklicala dne 25. marca t. l. v Ljubljani.

Jubilej zaslužnega Sokola. — Pred dnevi je praznoval drugi podpredsednik Sokola KJ g. Djura Paunković 60 letnico svojega plodonosnega in narodu posvečenega življenja.

V imenu ljubljanske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja je spregovoril njen predsednik g. Stanko Virant, ki je na kratko označil pomen novinarske razstave in se zahvalil vsem, ki so pripomogli k njeni organizaciji. Nato je minister g. dr. Korošec proglasil velesejem z novinarsko razstavo vred za otvorjen. Častni gostje so si v spremstvu novinarjev in velesejskih funkcionarjev ogledali najprej novinarsko razstavo, nato pa tudi vse ostale razstavne objekte. Ko je bil ogled končan, so gostje prejeli tudi že prvo številko velesejskega dnevnika «Ljubljanske novice», urejevalnega in tiskanega na sami razstavi. Jesenski velesejem bo trajal do vključno 12. septembra in imajo obiskovalci na železnici 50 odstotni popust.

Glede na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. je veljavnost nedeljskih železniških povratnih vozovnic podaljšana do torka 7. t. m. opoldne.

Železniško vprašanje se v nekaterih pokrajinah naše države rešuje precej naglo in izdatno. Tako se bo povsem prenovila 40 km dolga proga Osijek—Djakovo—Vrpolje, ozkotirna proga Kraljevo—Kruševac (58 km) se preureja v normalnotirno, normalizira se tudi proga Zaječar—Metovnica—Bor (50 km) in odobrenih je s strani finančnega ministra 14 milijonov dinarjev za normaliziranje proge Kraljevo—Čačak. Iz slovenske pisarne JRZ pa nam poročajo, da se bo pričela železniška zveza Črnomelj—Vrbovsko graditi zanesljivo že prihodnji teden...

Cvetlično razstavo je priredil Klub ljubiteljev cvetlic v Ljubljani na jesenskem velesejmu. Zlasti je lepa razstava lončnic. Vsebinska razstava se menja vsak dan. Te razstave je priključen tudi vzoren sadni vrt, zasajen z najplemenitejšim špalirnim sadjem.

Jubilej narodne gostilne. Ne le skoro vsem Ljubljancem, ampak bi smeli reči, da malone vsej Sloveniji ni nepoznana ugledna Razmova gostilna na ljubljanskem Zabjaku, ki slavi ta mesec petnajstletnico, odkar prospeva v podjetnih rokah narodno zavredne Razmrove rodbine. Gostilno, ki je bila takrat skoro docela mrtva in opuščena, je prevzel v svoje vajene roke 1. septembra 1922. gostilniški strokovnjak g. Anton Ražem in jo kmalu ob spretni in požrtvovalni pomoči svoje zveste soproge gospe Marije vpeljal med ljubljanskim ter tudi zunanjim občinstvom tako, kakor bi je bolj nihče ne mogel in kakor tega ta hiša doletel v svoji dolgi zgodovini še ni poznala. Oba zakonca Ražmova, znana narodnjaka in poštenjaka še starega kova z Opčin pri Trstu, sta v svoje novo podjetje vložila res vso skrb, silen trud in neomejeno požrtvovalnost, kar seveda ni moglo biti zastoj in so vsi ti napori neizbežno morali zeti bogate uspehe. V svoji pridnosti in strokovni usposobljenosti sta sebe vredno in dovršeno vzgojila tudi svojega sina g. Zorana, ki je po starših prevzel v svoje roke gostilno že v aprilu leta 1935. in jo vodi še sedaj v največje zadovoljstvo širokega občinstva. Upravičeni sloves pa to podjetje tudi zasluži spričo svojih odličnih vin, izvrstne kuhinje in priznane točne postrežbe. Narodnemu podjetju ob njegovih petnajstletnici iskreno čestitamo z željo, da bo po možnosti še bolj prospevalo tudi v bodoče!

Razgovori v tujini. Tajnik dr. Mačkove politične pisarne prof. Jelašić se je mudil več tednov v inozemstvu, kjer se je sestal z mnogimi hrvaškimi emigrantskimi voditelji in imel z njimi važne tajne razgovore. Sedaj se je prof. Jelašić vrnil v Zagreb in takoj odšel k dr. Mačku, kateremu je podal podrobno poročilo o svojih uspehih in korakih.

Za nohte jim gre... Po vsem Sremu in Vojvodini so se krajevne in sreske organizacije JRZ pričele docela reorganizirati. Tudi zanimiv pojav v teh soparnih dneh...

Izložbene cigarete Vardar in Drina bodo od 1. do 12. septembra na razpolago po navadni prodajni ceni samo v trafikah na velesejmu v Ljubljani.

Borbaško gibanje. V zadnjem času je zopet pokazal večjo aktivnost med narodom in v javnosti voditelj Jugoslovanske narodne stranke borbašev Svetislav Hodžera, ki je za 16., 17. in 18. t. m. sklical v Beograd širšo sejo strankinega vodstva, ki se je bodo udeležili delegati iz vseh banovin. V naši banovini pa bodo imeli borbaši velik javen shod na praznik Malega Šmarna 8. t. m. dopoldne v Dolenjem Logatcu. Med drugimi govorniki bosta nastopila tudi sam predsednik stranke Hodžera in predsednik stranke za savsko banovino Benić.

Značilen obisk. Predsednika bivše Demokratske stranke Ljub. Davidovića sta v Beogradu obiskala te dni predsednik Narodne odbrane vojvoda Ilija Trifunović-Birčanin in pravoslavni škof iz Šabca Simeon, ki je bil pred tedni ranjen v pouličnih spopadih na beograjskih ulicah.

Z uradne strani se demantira izmišljena vest nekega avstrijskega koroškega lista, češ da so na avstrijsko-jugoslovanski meji naši obmejni stražniki brez vzroka aretirali dva nemška turista in ju v svoji stražnici med zasliševanjem neusmiljeno mučili in pretepali, nato pa ju vsa onemogla vrgli čez mejo na avstrijsko stran.

Varno poskušanje. V Splitu se mudi predsednik omladinske organizacije JRZ za savsko banovino dr. Grbin, ki preizkuša, ali so dane možnosti za ustanovitev takih organizacij tudi v primorski banovini.

Zveza rudarskih delavcev v Sarajevu je zahtevala obnovitev kolektivne pogodbe in istočasno zvišanje mezd za 30 odstotkov.

Podobni so si... Subotški mesarji so poslali subotički mestni upravi energičen ultimatum, naj jim v treh dneh odgovori, ali se bo znižala mestna trošarina na meso. Subotički župan pa je izjavil, da na ta mesarski ultimatum niti odgovoril ne bo...

Svetovni kongres mestnih županov se bo vršil leta 1940. v Budimpešti in se ga bo udeležilo nad tisoč županov iz vseh krajev sveta. Dobro bi bilo, če bi držal izčrpen referat o popravkarstvu kak župan-specijalist iz Jugoslavije...

Strahovito neurje je divjalo pred nekaj dnevi nad vzhodnim delom Pohorja in povzročilo ogromno škodo.

Do demonstracij in oboroženega spopada je prišlo 28. avgusta zvečer v Valjevu, kjer je JRZ sklicala svojo konferenco. Orožniki so rabili ostro orožje in je bilo več demonstrantov in organov javne varnosti nevarno ranjenih.

Največja bojna ladja na svetu je angleška križarka «Hood» z 42.000 tonami. Ta morski kolos je te dni prišel v splitsko пристanišče.

MA LA NAKUPOVALKA

dobro ve...

KOLINSKO
CIKORIJO

Obljube na obljube... Ko je te dni finančni minister Letica potoval skozi Kotor, ga je tam obiskala večja uradniška deputacija, kateri je finančni minister izjavil, da bodo že v kratkem zvišane plače nižjih državnih uradnikov in uslužbencev.

Naše trgovinsko ministrstvo pripravlja novo uredbo o odpiranju in zapiranju trgovskih obratov.

Zivalski vrt zoološkega društva v Ljubljani v Tivoliju tik velesejma je odprt tudi v času jesenskega ljubljanskega velesejma od 1. do 12. septembra nepretrgoma od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Na ogled je vsa dlakasta in pernata divjad naših gozdov.

Naša vojna mornarica je odplula na obisk v Grčijo, kjer so ji pripravili sijajen sprejem.

Osrednja uprava Jugoslovanskega novinarskega združenja je imela pred dnevi v Zagrebu svojo sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da stori uprava ponovne energične korake, da se končno že uredi pokojninsko zavarovanje novinarjev in se tako spravi z dnevnega reda to žalostno socialno vprašanje predstavnikov našega javnega mnjenja. Ureditelj te zadeve so vsi pristojni činitelji obljubili že davno in ponovno, toda pri njih je od obljube do dejanja — cela večnost...

Večja skupina angleških politikov in ministrov je odpotovala iz Splita na križarenje po našem morju na jahti «Tiha», na kateri je vojvoda Kentski v zadnjih dneh obiskal Dalmacijo in Grčijo.

Škoda, ki so jo letos poleti povzročila neurja s točo in poplavi v raznih delih Jugoslavije, se uradno ceni v savski banovini na 25 milijonov, v vrbaski na 20 milijonov, v moravski, vardarski in dunavski v tu približno toliko, dočim znaša v dravski banovini najmanj 120 milijonov dinarjev.

Prva državna razstava konj se bo vršila 12. in 13. t. m. v Beogradu. Na razstavi bo razstavljenih 364 najlepših in najplemenitejših žrebcev in plemenskih kobil iz vse države.

Tudi rekord... V majhni baranjski vasi Gajiću v batinškem okraju so se v preteklih dvanajstih mesecih vršile že šestkrat občinske volitve in so zdaj zopet razpisane ponovne volitve. V očeh tujine nam taki primeri pridobivajo veliko slavo...

Po padcu Santandra je general Franco posebno pohvalil hrabrost navarskih brigad in italijanskih prostovoljcev ter je svoj govor zaključil z vzklikom: «Naj žive Nemčija, Italija in nacionalna Španija!» Predsednik italijanske vlade Mussolini je generalu Francu na tem uspehu prisrčno čestital in izjavil, da je srečen, ker more nadaljevati vojaško sodelovanje z nacionalistično Španijo na očiščenju Sre-

Samouprava

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: Pred vojno in med vojno do leta 1919. sem služil kot preglednik finančne kontrole na Gorškem, rojen pa sem bil v občini G. na bivšem Kranjskem. Leta 1919. sem pribežal z družino v Jugoslavijo in tu optiral za jugoslovansko državljanstvo, ki se mi je tudi priznalo. Moj sin je medtem odslužil v Jugoslaviji svoj vojaški rok in ima tudi potrdilo o članstvu jugoslovanske občine G. v rokah. Zdaj pa mi je nekdo rekel, da moj sin ni jugoslovanski državljan in da mora posebej prositi za podelitev jugoslovanskega državljanstva. Kaj mi je storiti?

Odgovor: Če prav razumemo Vaše vprašanje, ima Vaš sin že potrdilo o občinskem članstvu ene jugoslovanske občine. Če ima Vaš sin tako potrdilo občine G., je torej član te občine in kot tak jugoslovanski državljan. Kajti, ako bi ne bil jugoslovanski državljan, bi ga občina ne mogla imeti v izkazu svojih članov in mu tudi ne mogla izdati potrdila o članstvu, ker član občine more biti samo državljan kraljevine Jugoslavije (§§ 15. in 24. zakona o občinah).

S pravilnim potrdilom o občinskem članstvu more Vaš sin pred vsakim oblastvom vsak trenutek nesporno dokazati, da je jugoslovanski državljan. Torej, ne pustite se begati in ne delajte si nepotrebnih stroškov za prošnje, ki mnogo stanejo, a niso potrebne.

Za ta odgovor velja seveda predpostavka, da je bil postopek občine G. pri izdaji potrdila o občinskem članstvu v popolnem skladu z veljavnimi zakonitimi predpisi.

dozemskega morja od azijske nevarnosti. Na čelu italijanskih prostovoljcev v Španiji se nahaja deset italijanskih aktivnih generalov...

Mednarodni zadržni kongres se vrši od 2. do 9. t. m. v Parizu. Ta, petnajsti, kongres prireja Mednarodna zadržna zveza v Londonu, v kateri je včlanjenih 70 milijonov zadržnikov iz 38 držav.

Okrog 20.000 mongolskih vojakov, ki so oboroženi povsem moderno, je pričelo operirati obenem z japonsko vojsko proti Kitajcem. Japonci so Mongolcem obljubili, da jim bodo ustvarili samostojno državo po vzgledu Mandžurije; nova država naj bi se imenovala Mongukuo.

Turška vojna mornarica ne bo obiskala naših pristanišč, ker mora strogo paziti na neznane podmornice, ki so pred dnevi torpedirale več trgovskih parnikov v turških vodah.

V Berlinu je umrla pred dnevi znana filmska igralka komičnih vlog Adela Sandrockova.

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

PRIHAJAMO ZOPET in prinašamo zadnje novosti za jesen.

OGLEJTE SI IZLOŽBE!

OBIŠČITE:

Slamičev

paviljon

na velesejmu in

restavracijo

na Gosposvetski c. 6

Velemesarija in
delikatesa istotam
nudita najboljše

Dobri čevlji dober uspeh

29

2402—61000
Lahki trpežni in najprikladnejši telovadni in
športni čevlji. Vel. 35—42 Din 35.—

59

5842—05
Najboljša obutev otrokom za svečanost iz fi-
nega laka z usnjenim potplatom i gumasto
peto.

59

5892—64828
Otroški čevlji iz najfinjšega laka z trpež-
nim usnjenim potplatom in lepim okrasom na
vezavo.

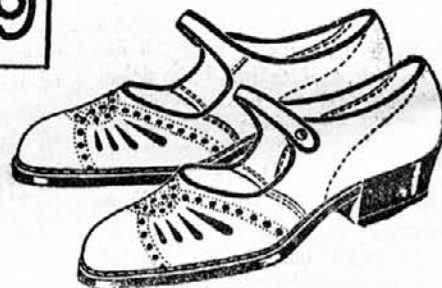

69

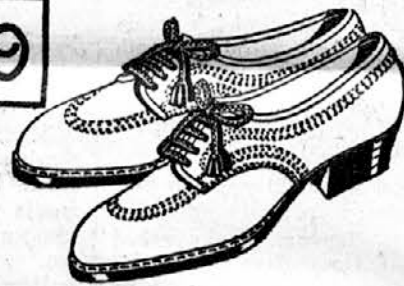
6622—44722
Zelo priljubljen in največ zahtevan otroški
čevlji iz finega telečjega boksa s trpežnim us-
njenim potplatom.

69

4975—46547
Najprikladnejši dekliški usnjeni čevlji z za-
ponko preko rista.

89

4624—48
Zelo lepi čevlji iz najfinjšega boksa z najno-
vejšim okrasom in trpežnim usnjenim potpla-
tom za naše mlade gimnazijalke.

Rata

Trajno kodranje samo Din 60.—

Izdelava garantirano dobra.

Frizerski salon

MIRKO ZALETEL, Ljubljana

Cesta 29. oktobra (Rimska) števil. 24

Ob priliki jubileja 15 letnice obstoja gostilne

RAŽEM

na Žabjaku - Telefon št. 28-57

sporočam cenj. gostom, da bom točil od ravnokar došle vagonke
pošiljke zbranega dalmatinskega vina najodličnejše kvalitete
zdravilno črno po Din 10.—
specijalno belo po Din 10.—
karor tudi štajerska in dolenska izbrana vina.

Priznana izvrstna kuhinja nudi vedno razne posebnosti:

Vsak torek in četrtek lovski golaž
vsako sredo in soboto praženi vampi na tržaški način
vsak četrtek in petek sveže morske ribe
vsako nedeljo zbran menu

Abonenti se sprejemajo na dobro tečno domačo hrano.

Za obilen obisk se priporoča ZORAN RAŽEM.

Anekdota

ZDRAVILO

Znani angleški pisatelj Temple
Thurston je nekoč srečal na cesti
svojega mladega prijatelja bankir-
ja Smitha.

«Oho, kaj se pa držiš tako je-
zno?» ga je odgovoril bankir.

«Kaj se ne bi?! Strašno me boli
zob! Ali morda veš za kako dobro
zdravilo?»

«Poslušaj me in ne jemlji nobe-
nih medicin. Tudi mene je včeraj
strašno bolel zob. Ko sem pa pri-
šel domov k svoji ženi, me je ona
tako krepko poljubila, da mi je bo-
lečina naenkrat prešla.»

Thurston je nekaj časa molče
premišljal, nato pa dejal:

«Hvala ti za nasvet! Meniš li,
da je zdajle tvoja žena doma? ...»

KUPUJTE

vse šolske potrebščine pri tordki

IVAN BONAČ

LJUBLJANA, SELENBURGOVA 5

kjer Vam je najlepša
izbera na razpolago.

Ne pozabite na polnilno pero!

**Poravnajte
naročnino!**

Paviljon Rožna dolina na razstavnem prostoru velesejma toči

temno bok in svetlo ležak pivo pivovarne „Union“

Nadalje nudimo: prvovrstna štajerska, dolenska in dalmatinska vina
ter topla in mrzla jedila.

Za obilen obisk se priporoča Jeločnik Viktor.